

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

ГОЛОСУ УКРАЇНИ

Кирилівська церква

Нове життя втрачених реліквій

▶ СТОР. 8

Нематеріальна спадщина

У Петриківці майстри відзначили річницю черговим національним рекордом

▶ СТОР. 10

Сьогодні — День Сухопутних військ ЗСУ

«За Україну! За її волю!» б'ється

маневрена ударна сила нашого війська

▶ СТОР. 11

№ 248 (8265)

ВІВТОРОК, 12 ГРУДНЯ 2023 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

Головне завдання президентського турне — зміцнити єдність міжнародної коаліції

Президент України Володимир Зеленський учора розпочав робочий візит до Сполучених Штатів Америки. Програмою візиту заплановано зустріч глави Української держави з Президентом США Джо Байденом, а також низку переговорів і зустрічей. В Офісі Президента наголошують, що Володимир Зеленський фокусуватиметься на забезпеченні єдності США, Європи та світу навколо підтримки України в захисті від російського терору та в зміцненні міжнародного порядку, заснованого на правилах і повазі до суверенітету кожної нації.

▶ СТОР. 7

Велика Британія та Норвегія створили «морську коаліцію»

Основним завданням нової коаліції стане допомога Україні у Чорному морі. Про це повідомили в Міністерстві Великої Британії. У відомстві також зазначили, що нове об'єднання країн постачатиме кораблі та інші транспортні засоби ЗСУ для зміцнення здібностей ведення бойових дій на морі. «Нова Коаліція з морських можливостей координуватиме підтримку, яку Британія, Норвегія та інші країни надають Україні. У довгостроковій перспективі це допоможе Україні перетворити свій військово-морський флот, зробивши його більш сумісним із західними союзниками, з НАТО та зміцнити безпеку в Чорному морі», — зазначив міністр оборони Британії Грант Шаппс.

До блокувальників приєдналися словацькі перевізники

Словацькі перевізники вирішили продовжити акцію протесту і заблокувати для перетину вантажного транспорту КПП «Вишне Німецьке — Ужгород». Про це вони повідомили посадових осіб Закарпатської митниці. Блокування мало розпочатися учора, 11 грудня, о 15.00, утім, на момент верстки номера протестувальники ще не перешкождали руху великогабаритного транспорту зі Словаччини. Варто підкреслити, що пасажирський напрямок і надалі працюватиме в штатному режимі.

▶ СТОР. 7

Верховна Рада закликала підтримати прагнення нашої країни щодо вступу до ЄС

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА. Більше фото тут — www.golos.com.ua

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Пленарне засідання 9 грудня

«Триває 22-й місяць, як Україна відважно протистоїть повномасштабній збройній агресії російської федерації. Сьогодні виповнюється 75 років з часу прийняття Генеральною Асамблеєю ООН у 1948 році Конвенції про геноцид. Також 9 грудня відповідно до Резолюції Генеральної Асамблеї ООН проголошено Міжнародним днем вшанування пам'яті та гідності жертв злочину геноциду та запо-

бігання цим злочинам. На жаль, навіть у XXI столітті сучасний світ продовжує стикатися з цілеспрямованою політикою геноциду. Як у XX столітті, так і зараз держава-терорист продовжує здійснювати геноцид українського народу, вбиває українців, чинить спроби знищити українську націю, культуру, мову і спадщину. На всі ці спроби ми даємо рішучу відповідь, український народ ніколи не зламатиме, Україна була, є і буде», — наголосив Голова Верховної Ради Руслан Стефанчук, відкривши пленарне засідання.

▶ СТОР. 2

ФРОНТ

Стратегія зимових атак ворога: поєднання «шахедів» і крилатих ракет

Окупанти у ніч на 11 грудня атакували Україну безпілотниками типу «Shahed» з окупованого Криму, а зранку — балістичними ракетами. Як повідомляють Повітряні сили ЗСУ, було зафіксовано пуски 18 ударних БПЛА «Shahed-136/131». Усі вони були знищені протиповітряною обороною в зоні відповідальності повітряного командування «Південь», здебільшого на Миколаївщині. А вже о 4-й годині рашисти вдарили по Київщині вісьмома балістичними ракетами. Удар було завдано з північного напрямку, попередньо — із брянської області рф. «Усі вісім цілей було знищено зенітними ракетними підрозділами повітряного командування «Центр», — йдеться у повідомленні.

▶ СТОР. 12

ПОДІЯ

Сесія райради відбулася через два роки «простою»

Депутати Охтирської районної ради зібралися на сесію вперше за майже два роки: у пленарному режимі представницький орган не працював від початку повномасштабного ворожого вторгнення. Місцеві жителі незадоволені тим, що засідання зробили закритим: на їхню думку, нічого особливого секретного у порядку денному сесії не було. Навпаки, у залі звітував голова райради Сергій Кірчико, а така інформація мала би бути публічною. Однак сам голова думає інакше: на його переконання, «те, що робиться зараз, у воєнний час, має робитись без висвітлювання». На сесії також розглянули низку майнових питань, проблеми транспортного сполучення і відновлення у райцентрі залізничного вокзалу тощо. З цього приводу райрада ухвалила звернення до «Укрзалізниці», інформує з Сумщини наш власкор Володимир ЧЕРНОВ.

КОРОТКО

■ Нові станції для видачі посвідчень водія та реєстрації авто отримали одразу шість ЦНАПів Тернопільщини. Техніка дасть змогу розширити та покращити надання адмінпослуг для більш як 120 тисяч мешканців населених пунктів, **повідомляє наш власкор Ірина КОЗАК.**

■ У Звягелі на Житомирщині стартувала благодійна акція «Подаруй тепло захиснику». Як сповістила прес-служба міськради, у межах ініціативи триває збір зимових речей, продуктів, гігієнічних засобів та іншого необхідного для військових, **передає наш власкор Оксана ЛУК'ЯНЕНКО.**

■ На Полтавщині дітям з інвалідністю надають фахові реабілітаційні послуги у п'яти спеціалізованих центрах. Цьогоріч такою допомогою скористалися 1198 юних громадян, **дізнався наш власкор Василь НЕЙЖМАК.**

Верховна Рада закликала підтримати прагнення нашої країни щодо вступу до ЄС

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Пленарне засідання
9 грудня

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Народні депутати хвилюючо мовчання вшанувати пам'ять наших воїнів, полеглих у боротьбі за Україну і її майбутнє, та усіх безневинних жертв злочинів державитерориста.

Перейшовши до розгляду питань порядку денного, Верховна Рада ухвалила звернення до держав — членів Європейського Союзу та інституцій ЄС щодо підтримки відкриття переговорів про вступ України до Європейського Союзу (№ 10315). Відповідну постанову підтримали 292 народні депутати.

Підтверджуючи незворотність обраного Україною курсу на набуття повноправного членства в ЄС та наголосуючи, що цей закріплений у Конституції курс є екзистенційним вибором українського народу, який він укотре підтвердив та обстоює у неспровокованій і невиправданій загарб-

час засідання Євроради 15 грудня 2023 року.

Перед цим парламент ухвалив законопроект «Про внесення змін до Закону «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законодавчих актів України щодо удосконалення процедур суддівської кар'єри» (№ 10140-д), який був серед вимог Єврокомісії.

Як повідомив народний депутат Олексій Гончаренко («ЄС»), цей законопроект передбачає: зміну строку, до якого суддя зобов'язаний щорічно подати декларацію родинних зв'язків і декларацію доброчесності з 1 лютого на 1 травня; врегулює норму, що на посаду судді не може претендувати особа, яка обіймає посаду члена Вищої ради правосуддя (ВРП), члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (ВККСУ); уповноважує ВРП затверджувати Єдині показники для оцінки доброчесності та професійної етики судді (кандидата на посаду судді) після

контрабанди, вдвічі для підакцизних товарів. Документ вступить в силу з 01 липня 2024 року. Це, за словами політика, дедлайн для МВФ, коли має відбутися перезавантаження БЕБ.

«Крім того, враховано численні наполягання бізнесу щодо зазначення умисної форми вини, виключно за наявності якої може відбуватися кваліфікація дій як злочину», — уточнив народний депутат, додавши, що проектом суттєво обмежено можливі випадки притягнення до відповідальності за «контрабандними» статтями за подання документів із неправдивими відомостями. «У змінній редакції вони мають бути підставою для переміщення товарів, мають підлягати обов'язковому декларуванню відповідно до митного законодавства, а також мати вплив на визначення розміру митних платежів чи дотримання заходів нетарифного регулювання», — повідомив Я. Железняк.

Щоправда, під час обговорення цього законопроект у сесійній залі

Під час засідання.

бізнес-асоціації прибрали норму закону, яка передбачала, уявіть собі, кримінальну відповідальність за помилку в митній декларації. Хоча б це прибрали. Але в цілому цей законопроект залишається незмінним по своїх концептуальних підходах», — сказав він, додавши, що його фракція утримується і за нього не голосуватиме. «Ми вважаємо, що нам треба змінити склад учасників переговорів, і це дасть можливість доносити позицію і України, і не лише України. Бо, на жаль, це прямо суперечить низці актів Міжнародної організації торгівлі», — наголосив він.

Не обійшлося цього дня й без кадрових перестановок. Так, Верховна Рада затвердила народного депутата Ярослава Юрчишина («Голос») на посаду голови Комітету з питань свободи слова.

Парламент в цілому підтримав (274 «за») і законопроект про виплату грошової допомоги в разі загибелі військового. Йдеться про проект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення правового регулювання правовідносин, пов'язаних з призначенням, отриманням одноразової грошової допомоги та наданням пільг деяким категоріям осіб» (№ 9226).

Цим законопроектом пропонується, зокрема, надати право військовим та працівникам ДСНС визначати частки отримувачів одноразової грошової допомоги за заповітом та передбачити її виплату всім членам родини загиблих бійців.

Право на виплату мають:

- ▶ діти загиблого (померлого), у тому числі усиновлені, зачаті за життя загиблого (померлого) та народжені після його смерті;
- ▶ діти, щодо яких загиблого (померлого) було

позбавлено батьківських прав;

Також на виплати мають право:

- ▶ батьки (усиновлювачі);
- ▶ онуки;

- ▶ жінка або чоловік, з яким загиблий (померлий) проживали однією сім'єю, але не перебували у шлюбі між собою, за умови, що цей факт встановлено рішенням суду, яке набрало законної сили;
- ▶ утриманці загиблого (померлого).

За основу народні депутати ухвалили також законопроект «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення правового регулювання питань, пов'язаних із заборону відчуження об'єктів нерухомого майна, придбаних (у тому числі проінвестованих/профінансованих) з використанням житлового сертифіката на придбання об'єкта житлової нерухомості» (№ 10208).

Як зазначається у пояснювальній записці до проекту, документ створює правові підстави для:

- ▶ передачі отримувачем компенсації в іпотеку житла, що придбане з використанням житлового сертифіката, з метою забезпечення виконання своїх зобов'язань за рахунок такого житла;
- ▶ розширення можливостей отримувачів компенсації щодо задоволення своїх житлових потреб шляхом залучення до оплати різниці вартості житла кредитних коштів;
- ▶ звернення стягнення на житло, що придбане з використанням житлового сертифіката.

В цілому було схвалено законопроект «Про внесення змін до розділу XV «Прикінцеві положення» Закону «Про Національний банк України» (№ 10023), яким Нацбанку надається право передавати Міноборони майно, набуто у рахунок погашення боргу за наданими банкам креди-

тами для підтримки ліквідності.

У першому читанні парламент підтримав також законопроект «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та інших законів щодо встановлення адміністративної відповідальності за порушення вимог або невиконання деяких заходів правового режиму воєнного стану» (№ 10195), яким передбачено адміністративну відповідальність за порушення громадянами комендантської години та порушення суб'єктом господарювання встановлених на відповідній території спеціального режиму світломаскування або режиму роботи під час дії воєнного стану.

За основу було ухвалено й законопроект «Про внесення змін до статті 1 Закону України «Про відновлення платоспроможності державних вугледобувних підприємств» щодо продовження терміну дії мораторію на виконавчі провадження, заходи примусового виконання рішень та порушення справ про банкрутство державних вугледобувних підприємств» (№ 10086).

Насамкінець парламент підтримав звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів незаконної діяльності у сфері фінансових послуг та ринків фінансових послуг, які здійснюються з використанням інформаційних мереж про виконану роботу. Проміжний звіт підтримали лише 215 обранців, тож ТСК припиняє свою роботу.

Олена ГОРБУНОВА.
Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Більше фото тут —
www.golos.com.ua

Під час засідання.

ницькій війні РФ проти України, Верховна Рада звертається до національних парламентів, урядів держав — членів ЄС та його інституцій із закликом: продовжити стояти пліч-о-пліч з українським народом у його боротьбі як за державний суверенітет України та відновлення територіальної цілісності у межах її міжнародно визнаного кордону, так і за загальноєвропейські цінності, демократію, плюралізм, право націй вільно обирати шлях свого розвитку. Верховна Рада наразі закликає друзів України підтримати її прагнення щодо вступу до ЄС шляхом прийняття рішення про відкриття переговорів про членство України в Європейському Союзі під

погодження з ВККСУ, Радою суддів України та Громадською радою доброчесності (ГРД).

В цілому народні депутати проголосували й законопроект «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України щодо криміналізації контрабанди товарів та підакцизних товарів, а також недостовірного декларування товарів» (№ 5420).

За словами першого заступника голови Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики Ярослава Железняка, в сесійній залі було підтримано проект, який напередодні затвердив комітет з урахуванням зауважень бізнесу. Відтак у проекті в п'ять разів піднято поріг для товарної

щодо нього та представників переговорних груп з міжнародними організаціями лунало чимало критики.

Так, Сергій Соболев («Батьківщина»), зокрема, зауважив: «Цей законопроект — це свідчення того, хто веде переговори з міжнародними організаціями від імені України. Це питання не до Європейського Союзу, це питання не до МВФ — це питання саме до тих, хто веде ці переговори. І воно виникає з самого початку... Так, збільшили значно, майже в п'ять разів, мінімальну межу, від якої настає кримінальна відповідальність. Але що це змінює по суті, якщо незмінно залишається ситуація з тим, хто розглядатиме ці питання? Так, на вимогу

Усі люди народжуються вільними і рівними у своїй гідності та правах

Це положення закладено в основу Загальної декларації прав людини, проголошеної 75 років тому, 10 грудня 1948-го, на засіданні Генеральної Асамблеї ООН.

«Цей, без сумніву, історичний документ став першим актом міжнародного характеру, в якому закріплено невід'ємні права кожної людини», — йдеться в повідомленні Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнародних відносин.

«Ця декларація стала основою для низки міжнародних договорів із прав людини, — зазначає на своїй сторінці у Фейсбукі Голова Верховної Ради України Руслан Стефанчук.

— Також вона стала основоположним правозахисним документом із закріпленнями фундаментальними правами й свободами людини у світі. На жаль, зараз росія демонструє світові повну зневагу до прав, свобод і, зрештою, — до цінності людського життя. Розв'язавши криваву й неспровоковану війну, розпочавши збройну агресію проти України, вбиваючи мирних людей, депортуючи маленьких дітей, руйнуючи українську інфраструктуру та житлові будинки — рф повністю зруйнувала систему світового порядку і прагне нав'язати правила тиранії світові, — зазначає Голова Верховної Ради. — І тому відповідь світу має бути однозначною та рішучою. Засуджень мало, аби ухвалена 75 років тому декларація з прав людини стала справжнім дієвим інструментом захисту».

«Українська історія, на жаль, знає, що таке порушення прав люди-

ни. І бачимо це в ХХІ сторіччі — Буча, Ірпінь, Гостомель, Маріуполь, — зазначив на своїй сторінці у Фейсбукі Перший заступник Голови Верховної Ради України Олександр Корнієнко в дописі, присвяченому 75-літтю ухвалення Загальної декларації прав людини. — Це буде довгий перелік українських міст, де наші громадяни зазнали тортур, знущання та вулиці наповнювалися кров'ю — мирних та невинних жите-

лів, у яких мало бути ще дуже багато днів життя, але кати та злочинці забрали їх у них. Це біль для всього народу.

Ми маємо бути непахитними в боротьбі за

справедливість, гідність та права людини! Тисячі вбитих, тисячі зруйнованих об'єктів інфраструктури, житла.

Двадцять тисяч депортованих дітей. Винищена соціально- побутова інфраструктура, лікарні, школи, музеї, культурні споруди... Все, що робиться зараз в Україні госійською федерацією — найбільше порушення прав людини, яке ми могли б спостерігати за останній час. Маємо боротися за справедливість. Запобігти злочинам проти людства. Всі разом працювати, щоб у світі всі могли жити в безпеці та повазі!» — зазначив посадовець.

«Ми є свідками того, як рф порушує всі міжнародні конвенції, міжнародне право. Вже довгий час рф не йде на обмін військовополонених, цивільних заручників, примусово вивозить, викрадає українських дітей! Хто поверне депортованих дітей?!» — на це важке запитання спробувала відповісти в своєму дописі, присвяченому 75-річчю ухвалення Загальної декларації прав людини, Заступниця Голови Верховної Ради України

Олена Кондратюк. На своїй сторінці у Фейсбукі вона повідомила: «На заміну ООН нам потрібне створення політичної коаліції країн світу, які своєю геополітичною вагою, сумарною долею у світовій економіці, консолідацією допоможуть повернути українських дітей».

«Незважаючи на складні обставини, в яких зараз перебуває країна, парламент постійно працює над удосконаленням законодавства, яке повинне забезпечити громадянам належну реалізацію всіх прав і свобод, закріплені у Загальній декларації прав людини. Водночас робота щодо захисту невід'ємних прав і свобод людини повинна проводитись у всіх сферах суспільного життя. Зараз, як ніколи, маємо згуртуватися для досягнення спільної мети — захисту прав людини та створення сприятливих і безпечних умов життя в нашій рідній Україні!» — упевнені українські парламентарії, узагальнену думку яких висловив Комітет Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнародних відносин.

Підготувала Ірина ШАТРОВА.

У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

Створять держреєстр осіб, постраждалих внаслідок збройної агресії рф

Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів рекомендував парламенту включити до порядку денного та ухвалити в першому читанні урядовий законопроект «Про облік осіб, життю та здоров'ю яких завдано шкоди внаслідок збройної агресії російської федерації проти України» (№ 10256).

Документом передбачається створення Державного реєстру осіб, постраждалих внаслідок збройної агресії російської федерації проти України.

«В проект передбачаються всі випадки, коли ця шкода може бути завдана. Це, в тому числі, й психологічні розлади, стійка втрата працездатності, смерть, поранення, сексуальне насильство. Реєстр консолідує інформацію про постраждалих громадян і допоможе їм, спираючись на дані державного реєстру, звертатися за персональними компенсаціями до країни-агресора в межах міжнародного механізму, який наразі формується нашим урядом», — зазначила міністр соціальної політики Оксана Жолнович.

У свою чергу перший заступник голови комітету Михайло Цимбалюк наголосив, що під час доопрацювання законопроекту до другого читання особливу увагу буде приділено питанню захисту персональних даних, що міститимуться в Держреєстрі осіб, постраждалих внаслідок збройної агресії російської федерації проти України.

Водночас у секретаріаті комітету зазначили, що створенню цього законопроекту передувала більш як дворічна робота Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів. Під час якої, зокрема, це питання обговорювали з представниками Ради Європи, проводили експертні консультації щодо створення механізму регресу до рф у частині заподіяної шкоди життю та здоров'ю громадян України з Комітетом з питань правової політики, міністром юстиції Денисом Малюською, заступницею міністра юстиції Іриною Мудрою, яка курує представництво України в ЄСПЛ. Також відбувалися дискусії за участі Генпрокурора та його Офісу, Мінсоцполітики та Мінекономіки. Вивчали міжнародний досвід держав, які, зазнавши військового нападу, отримали згодом від держави-агресора повне або часткове відшкодування завданих збитків.

Крім того, під час засідання народні депутати затвердили пропозиції комітету до Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2024 рік. Серед питань, які потребуватимуть законодавчого врегулювання в наступному році, зокрема, визначено такі: вирішення однієї з найгостріших соціально-економічних проблем — наявності заборгованості з виплати заробітної плати; вдосконалення процесу організації надання медичних послуг ветеранам війни; створення сприятливих умов для започаткування та розвитку ветеранського підприємництва; формування державної ветеранської політики та системи переходу від військової кар'єри до цивільного життя; модернізація організаційно-правових засад, форм та методів вирішення колективних трудових спорів в Україні; впровадження ризикоорієнтованого підходу у сфері організації безпеки та здоров'я працівників відповідно до норм права ЄС; законодавче впорядкування системи кваліфікацій та створення Єдиного реєстру кваліфікацій (класифікатора професій). А також створення правового підґрунтя для запровадження другого рівня пенсійної системи — загальнонообов'язкової накопичувальної складової пенсійного забезпечення. Яка, наголошують у комітеті, сприятиме підвищенню рівня соціального захисту людей пенсійного віку та збільшенню інвестицій у національну економіку.

Вл. інф.

Потрібно створити коаліцію країн, яка чітко скаже, що депортація дітей — це однозначний злочин, який має бути покараний

Заступниця Голови Верховної Ради України Олена Кондратюк взяла участь у першому засіданні Міжнародної коаліції держав з питань повернення депортованих українських дітей, яке відбувається у Києві.

За її словами, це дуже важлива подія, яка може просунути вперед питання повернення примусово вивезених, викрадених та депортованих дітей. У ній взяли участь Президент України Володимир Зеленський та представники 72 країн і міжнародних організацій. Мета — створити реальні й дієві механізми повернення.

У своєму виступі Олена Кондратюк повідомила, що станом на зараз депортовано або примусово вивезено 19 тисяч 546 маленьких українців.

«Повернути вдалося лише кілька сотень... росія не йде на жодні контакти, ООН і Червоний Хрест безсилі. Експерти з прав людини кажуть, що вперше бачать, щоб дітей так жорстко використовували у воєнних конфліктах. І це — одна з ознак геноциду. Геноциду, що чинить росія проти українського народу», — підкреслила Віцеспікерка Парламенту України.

Водночас вона наголосила, що світ має повернути здатність називати чорне чорним, а біле — білим.

Світ має повернути безапеляційного арбітра, яким роками була ООН. Але нині, без докорінної реформи цієї організації і рішучих дій, такого арбітра у світі не існує.

Тому, впевнена Олена Кондратюк, має бути винайдений механізм оперативної заміни.

«Єдиний варіант, який бачу я, це створення політичної коаліції країн світу, які своєю геополітичною вагою, сумарною долею у світовій економіці, консолідацією переконують світ, що чорне — це чорне. Що депортація дітей — це однозначний злочин, який має бути покараний. Я дуже рада, що сьогодні був даний старт створенню такої коаліції», — зазначила у промові Віцеспікерка й принагідно подякувала Офісу омбудсмена Дмитра Лубінця та групі Bring Kids Back UA при Президентіві України.

Прес-служба Апарату Верховної Ради України.

Фото зі сторінки Олени Кондратюк у Фейсбукі.

ДЕПУТАТ В ОКРУЗІ

Подарували трохи радості й тепла

Свято для мам із дітьми, які опинилися у Запоріжжі через війну, організували в місті завдяки підтримці народного депутата України Артема Кунаєва.

У його громадській приймальні також облаштували чарівну фотозону з ялинкою, аби навіть у такий складний період створити святковий настрій та подарувати трохи радості й тепла дітям на зимові свята.

Окрім того, роздали набори з допомогою, що включали в себе і смаколики.

«Вважаю, що навіть такі маленькі ініціативи можуть принести багато радості та підтримки тим, хто опинився у важких життєвих обставинах. Сьогодні як ніколи важливо турбуватися один про одного, адже лише так ми зможемо подолати всі труднощі, які виникають на нашому шляху, та побудувати краще майбутнє для нашої країни», — розповів народний депутат.

Роман ВОЛОДИМИРОВ.
Фото зі сторінки Артема Кунаєва у Фейсбукі.

На Різдво — у нас добро

Народна депутатка Оксана Савчук (на знімку) ініціює чимало проектів на своєму виборчому окрузі задля допомоги військовим.

Сувора зима прийшла в окопи значно раніше календарної. Зіграють бійців думки про рідний дім. І наша турбота. Народна депутатка Оксана Савчук пропонує мешканцям Івано-Франківська взяти участь у конкурсі «Добро на Різдво».

«Це можливість передати свою любов, вдячність і тепло україн-

ським захисникам і захисницям, — наголошує Оксана Савчук. — Художніми виробами, малюнками, власними віршами та прозою ми привітаємо українських військових з Різдвом. Кожен учасник отримає подарунок, а наші бійці — увагу».

Надсилати роботи треба до 20 грудня на

Громадську приймальню Оксани Савчук в Івано-Франківську на вулиці Василянок, 15 (4-й поверх) або ж на відділення «Нової Пошти» № 11 (м. Івано-Франківськ, вул. Грушевського, 14).

За кожної нагоди Оксана Савчук бере участь у суспільних процесах свого округу та доносить законодавчі ініціативи. Зокрема, вона виступила на регіональному форумі «Культура і відновлення», що відбувся в Університеті Короля Данила.

«Підтримка масової української культури потрібна не тільки нам, а й цілому світу, який відкриває нашу країну, — зазначила Оксана Савчук. — Саме тому пропонуємо програми для її розвитку на державному та місцевих рівнях. Звісно, не можемо собі дозволити надрукувати хорошу українську книжку та надати закладам культури потрібне фінансування. А вже закладених у держбюджеті на наступний рік 10,1 мільярда гривень вкрай недостатньо. А за 2022-й на культуру було закладено лише 1 гривню в перерахунку на кожного українця».

Попри те важливо популяризувати українське національне обличчя, подбати про фінансування масової культури. На жаль, на державному рівні цього досягти не вдається через скерування коштів на потреби оборони та зміцнення дієздатності Збройних Сил. Тож місцеві ініціативи вкрай потрібні.

Людмила СТРАЖНИК.
Фото надано автором.

Порозуміння між очільниками громад і агробізнесом важливе для розвитку сільських територій

На Чернігівщині відбулося виїзне засідання правління Всеукраїнської асоціації громад. Про це повідомив голова Комітету Верховної Ради з питань аграрної та земельної політики Олександр Гайду на своїй сторінці у Фейсбуці.

«Мав честь виступити з вітальним словом на виїзному засіданні правління Всеукраїнської асоціації громад, яке відбулось у Чернігівській області. Розвиток аграрного бізнесу є запорукою та економічною основою розвитку сільських територій (нові робочі місця, збільшення місцевих податків, розвиток інфраструктури тощо). Підтримка аграріїв та стимулювання їх до переробки агропродукції потребують значних ресурсів, тому постійно співпрацюємо з донорами та інвесторами», — зазначив Олександр Гайду.

За його словами, необхідно, щоб було взаєморо-

зуміння та постійний діалог між головами громад і агробізнесом. Це важливо для спільного розвитку сільських територій.

На думку виконавчого директора Всеукраїнської асоціації громад Івана Слободяника, необхідно також вишукувати компроміси між місцевими і центральними органами влади. Тож під час заходу активно обговорювався законопроект про внесення змін до Закону України «Про місцеві державні адміністрації» та деяких інших законодавчих актів України щодо реформування територіальної організації виконавчої влади в Україні (реєстр. № 4298, прийнятий за основу 4 бе-

резня 2021 року, нині підготовлений до другого читання), який має чітко розділити повноваження органів місцевого самоврядування та державної влади.

— Важко відшукати точки дотику, — пояснив Іван Слободяник, — адже центральна влада завжди хоче більше контролю, а місцеве самоврядування воліє мати більше автономії. І навколо цього точиться основна дискусія протягом кількох останніх років у «страсбурзькому форматі» на високому рівні.

Учасники заходу відвідали постраждалі від рашистів громади та ознайомились з процесом відновлення.

Підготувала
Галина КВІТКА.
Фото зі сторінки
Олександра Гайдю
в Фейсбуці.

ДЕПУТАТ В ОКРУЗІ

Допомагати за будь-яких обставин

Теплі дитячі та жіночі речі, ковдри, взуття і багато іншого отримали у Комишуваській громаді Запорізької області від народного депутата України Артема Кунаєва.

Вони стануть у пригоді численним мешканцям громади, серед яких багато переселенців і тих, хто опинився у важкій життєвій ситуації.

«Хочу особисто подякувати мешканцям громади за теплий та щирий при-

йом. У такі дні вкотре пересвідчуєшся в тому, що попри будь-які обставини треба продовжувати знаходити можливість допомагати, і робити це до тих пір, поки ми не побудуємо сильну країну, де кожен громадянин відчуватиме підтримку та захист з боку держави», — зазначив депутат.

Роман ВОЛОДИМИРОВ.
Фото зі сторінки
Артема Кунаєва у Фейсбуці.

Сприяють створенню реабілітаційного відділення

У Бердичівській міській лікарні тривають роботи над створенням реабілітаційного відділення.

Днями до цього класного закладу охорони здоров'я завітали народний депутат України Богдан Кицак та радник МОЗ України Олексій Яременко. Вони ознайомилися з актуальним станом реалізації проекту, для втілення якого в лікарні відвели цілий поверх, та обговорили з в. о. директора закладу Костянтином Гінгуляком план дій і подальші кроки.

За словами Костянтина Гінгуляка, МОЗ України сприятиме виділенню необхідного фінансування на реконструкцію приміщення та придбання обладнання і меблів для облаштування майбутнього відділення. «Початковий етап ми вже завершили і виходимо на фінішну пряму проекту: є донори, які готові надавати кошти, план відділення фактично допрацьований, і можна запускати його в роботу», — розповів він.

«Для міністерства є пріоритетом покрити мережею реабілітаційних відділень усю державу. Це надзвичайно важливо для адаптації діючих військових та ветеранів, — наголосив за результатами робочого візиту Богдан Кицак. — Упевне-

ний, що Костянтин Гінгуляк проведе плідну роботу».

Оксана ЛУК'ЯНЕНКО.
Житомирська
область.

Фото зі сторінки
Богдана Кицака
у Фейсбуці.

Пишаємося і схиляємо в скорботі голови

У Луцьку відбулася презентація дослідницько-пошукового сайту-меморіалу «Небесний легіон Волині».

Цей патріотичний проєкт ставить перед собою завдання систематизувати і зберегти історичні факти, життєписи загиблих у війні з росією волинян, вшанувати та увічнити подвиг українських воїнів. Він створений з ініціативи Волинської обласної Малої академії наук.

Участь у пам'ятному заході взяли: народний депутат України Ірина Констанкевич, перший заступник голови Волинської обласної ради Юрій Поліщук,

освітяни, музейники, науковці, історики, студенти.

Звертаючись до присутніх, народний депутат України Ірина Констанкевич подякувала колективу Малої академії наук за ініціативу розпочати таку важливу справу з формування Пантеону волинських Героїв та увічнення їхньої пам'яті. Вона висловила сподівання, що проєкт буде масштабуватися і до нього долучатимуться нові пошуковці.

— Потрібно розробити і втілювати єдину концепцію великої пам'яті, — зауважила Ірина Мирославівна. — Пам'ять про

наших Героїв має жити вічно, це важливо для України, теперішнього і майбутніх поколінь, для української ідеї, збереження генетичного коду українців.

На сайті вже розміщено інформацію про понад пів тисячі Героїв. Війна триває, і, на жаль, сайт буде поповнюватися, зауважували учасники презентації.

— Цей проєкт окрім усього має ще й освітньо-дослідницьку місію, адже до його роботи залучені учні, які разом зі своїми науковими керівниками збирали та структурували інформацію про загиблих воїнів, котрі навчалися у їхніх закладах. Хтось вважає, що це не дитяча справа — досліджувати таку тему, але наші діти вже два роки зростають в умовах повномасштабної війни, це їм близьке і болить, — розповіла методист Волинської обласної Малої академії наук Наталя Миронюк.

Про те, що цей проєкт має перспективу і приречений стати успішним, свідчить те, що до нього долучилися Волинський національний університет імені Лесі Українки та Луцький національний технічний університет. Саме їх студенти розробили цей сайт.

— Це добра ідея, яка, я переконаний, матиме продовження в усій Україні. Маємо поіменно пам'ятати Героїв, які поклали свої життя за незалежність нашої держави. Кожен воїн, який поліг з 2014 року, повинен бути в цьому Пантеоні. До цього проєкту долучилися майже всі

Народний депутат України Ірина Констанкевич (третя ліворуч) та ректор Волинського національного університету імені Лесі Українки Анатолій Цьось готові підтримувати ініціаторів патріотичної справи.

громади Волині. Обласна рада максимально сприятиме його розвитку. Поки ми пам'ятаємо своїх Героїв — доти маємо право на світле майбутнє, — наголосив, звертаючись до присутніх на презентації, перший заступник голови Волинської обласної ради Юрій Поліщук.

— Дякую за роботу зі створення і наповнення цього сайту, яку провели науковці та учні. Для військових, їхніх родин і дітей дуже важливо, щоб збереглася пам'ять про тих, кого вже немає з нами, — наголосила присутня на заході начальник служби зв'язків з громадськістю 14-ї окремої механізованої бригади Надія Замрига.

Зазначимо, що цю велику патріотичну справу молоді по-

шуковці Малої академії наук розпочинали не на порожньому місці. Щорічні книги «Волинський пантеон» за 2014—2019 роки підготували волинські краєзнавці Геннадій Гулько й Олександр Дем'янюк, книгу про загиблих Героїв-волинян підготували також журналісти найтиражнішої у регіоні газети «Вісник і К». Тож справа з фіксування та увічнення подвигу загиблих Героїв на Волині не припинялась із початку російсько-української війни і триватиме аж до Перемоги.

Переглянути сайт «Небесний легіон Волині» можна за адресою <http://volynlegion.com.ua>.

Микола ЯКИМЕНКО.
Фото з відкритих джерел.

Містом керувала молодь

У День місцевого самоврядування молодь Дніпра взяла управління містом у свої руки — до підрозділів міської ради прийшли працювати п'ятнадцять молодих людей.

Вони дізнавалися, якими питаннями опікуються виконавчі органи. А також маємо на меті зорієнтувати на пошук роботи, подивитися на кращих — це взаємовигідний процес, адже когось ми можемо запросити на стажування, а потім на роботу», — зауважив він.

В. о. директора департаменту молодіжної політики та національно-патріотичного виховання Сергій Луденський підкреслив, що у планах зробити стажування, у межах якого молодь зможе знайомитися з роботою у міській раді й у подальшому працевлаштовуватися: «Нині у нас працюють понад сорок осіб, які проходили стажування в

рамках Дня місцевого самоврядування». Серед стажерів, які працювали у департаменті транспорту та транспортної

інфраструктури, — в. о. голови студради Українського державного університету науки і технологій Владислава Гунько.

«Відвідала трамвайне депо та метрополітен. Моя майбутня професія пов'язана з тим, де я сьогодні була. Було дуже ці-

каво. Зрозуміла, що хочу ще більше зануритись і працювати в подальшому за професією», — розповіла дівчина.

Такий день у стінах міськради традиційно проводять з 2017 року. Також цього дня визначили і п'ятдесят студентів, школярів та представників громадських організацій, які отримають стипендії міського голови активній молоді імені Олександра Поля (на знімку). У міськраді зазначили, що студенти університетів, академій та інститутів одержать по 14 тисяч гривень, таку ж суму виплатять і представникам громадських організацій міста. Студенти технікумів, ліцеїв, коледжів, професійних технічних училищ, учні шкіл та закладів позашкільної освіти отримають стипендію у 10 тисяч гривень.

Володимир РИБАЛЬЧЕНКО.
Фото Дніпровської міської ради.

Кав'ярня, кошти з якої підуть на соціальні програми

Чернівецький міський голова Роман Клічук проінспектував заклад і поділився своїм враженням від спілкування з ініціаторами програми.

З'ясувалося, що каву і тістечка тут не купують. У новій кав'ярні-мануфактурі пригощають за пожертву. Заклад є соціальним проєктом з адаптації, соціалізації та підготовки молоді з ментальними порушеннями до подальшого працевлаштування. Навчатимуть таких професій, як кухар, офіціант,

бариста. А все зароблене спрямовуватимуть на функціонування проєкту. Кав'ярня є інклюзивною. Вона доступна для людей на кріслах колісних та для молодих батьків з візками, адже тут облаштований підйомник.

«Затишно буде всім! Як на мене, це чудовий подарунок для Чернівців до

Різдвяно-новорічних свят. «Карітас Чернівці» (благодійна організація Української греко-католицької церкви. — Ред.), дякую за реалізацію такого важливого та потрібного проєкту. Вдячний, що допомагає робити наше місто кращим. Запрошую звітати», — закликає очільник міста.

Сергій СУЛИМА.
Фото прес-служби міськради.

Чергове важливе технічне поповнення отримали дніпровські рятувальники від міста. Цього разу громада надала одну з найвищих у країні пожежних автодрабин завдовжки 60 метрів, а також оснащення для водолазів. Як розповіли в міськраді, з драбиною вогнеборці зможуть дістатися до 21-го поверху. Механізм спеціально для Дніпра виготовили в Німеччині, інформує наш власкор Володимир Рибальченко

Фото Дніпровської міської ради.

Храми повертаються до отчого дому

Упродовж останніх місяців події навколо Миколаївського собору в Кременці на Тернопільщині тримали в напруженні не лише вірян, а й тих, кому небайдужа доля української церкви та держави. І ось нарешті Верховний Суд поставив крапку в цій історії, залишивши в силі постанову Західного апеляційного господарського суду та рішення Господарського суду Тернопільської області, якою зобов'язано повернути Миколаївський собор з келіями Кременецько-Почаївському державному історико-культурному заповіднику.

Конфлікт розпочався після того, як заповідник, тобто реальний власник споруд, звернувся до представників упц мп, які провадили в соборі служіння, з вимогою залишити його й передати майно державі у зв'язку із закінченням строку дії договору оренди. Однак орендарі категорично відмовились це робити, намагаючись представити цю вимогу як незаконний політичний крок.

Між тим строк договору на безоплатне користування собором завершився ще в лютому. Оскільки приміщення не були звільнені добровільно, керівництво заповідника звернулося до суду з вимогою повернути йому майно. У червні Господарський суд ухвалив рішення повернути Миколаївський собор з келіями

державній установі. Але після цього представники упц московського патріархату подали апеляцію, усіляко намагаючись залишити за собою право перебування в соборі.

Спроба виявилася для них невдалою, бо на початку жовтня Західний апеляційний господарський суд підтвердив рішення Господарського суду Тернопільської області від 15 червня 2023 року. Здавалось, справа добігла логічного завершення й непроханим гостям час звільняти приміщення. Однак священнослужителям упц мп не поспішали цього робити. Тому до роботи мусила взятися виконавча служба.

Своє слово сказали й депутати Тернопільської обласної ради, котрі прийняли

та направили звернення до правоохоронних органів про повернення державі споруд собору.

Тож в останній день листопада судовиконавці в присутності поліції змушені були зірвати замки на приміщенні собору й у такий спосіб забезпечити доступ до нього представників історичного заповідника.

За словами начальника Головного управління Нацполіції Тернопільської області Сергія Зюбаненка, на місці було забезпечено громадський порядок. Священнослужителям і семінаристам дали змогу зібрати речі та виїхати. Їм надали транспорт і приміщення, куди можна переїхати.

А в День Святого Миколая в Миколаївському соборі відбулося перше богослужіння Православної церкви України. Його очолив митрополит Тернопільський і Кременецький ПЦУ Нестор.

Уперше за 191 рік там зазвучала молитва українською мовою. Адже саме цього дня у 1832-му його було анексовано і передано в руки московських священників.

ТИМ ЧАСОМ

Того самого дня Служба безпеки провела слідчі дії на території Почаївської Успенської лаври упц мп на Тернопільщині в межах кримінального провадження щодо причетності керівництва лаври до розпалювання національної ворожнечі та ненависті.

За даними слідства, представники лаври оприлюднили на сайті монастиря публікацію, в якій ображали національну честь та гідність юдеїв, а також розпалювали релігійну ворожнечу до представників усіх церков, окрім упц мп. Вони поставили під сумнів існування України як суверенної держави окремо від росії.

Ініційована Службою безпеки експертиза підтвердила наявність у тексті інтернет-публікації висловлювань, які розпалюють міжнародну ворожнечу та ненависть.

Ірина ПОЛЬОВА.

Тернопільська область.

Нове життя втрачених реліквій

У Музеї «Кирилівська церква» відбулася презентація проекту «Відтворення втрачених реліквій Кирилівської церкви». Під час заходу було презентовано дві ікони — Ватопедської Богородиці та Святого Мелетія Антіохійського, які розмістили на північному фасаді храму, збудованого в часи Київської Русі. На думку дослідників, ці ікони було створено й влаштовано на фасаді пам'ятки наприкінці XVII століття стараннями святого Дмитрія Ростовського.

Заснована в XII столітті церква пережила навалу хана Батия, пограбування війська Януша Радзивілла, пожежі, перехід зі статусу монастирського храму до статусу лікарняної церкви при інвалідному будинку, період нищення культурних споруд за радянських часів (тоді зруйнували дзвіницю Кирилівського монастиря), руйнівний сіль, що пронісся повз пам'ятку у 60-х роках XX століття, забравши сотні людських життів. Тож оригінальні ікони до нашого часу не збереглися, вони були втрачені в середині XIX століття.

Завдяки науковим дослідженням та меценатській підтримці Ігоря Полукетова, Федора Зернецького, фундації «OLOS» (60 донаторів), яку представили Тетяна Троян й Ігор Осипенко, образи відтворив відомий скульптор Олександр Моргацький.

Під час презентації ікон було вшановано пам'ять Дмитрія Ростовського, ктитора Кирилівського монастиря — родину Тупталів, батьків і сестер святиеля. Їхнє життя — приклад служіння народу та церкви.

Церковний та культурний діяч, літописець, письменник, богослов і проповідник Дмитрій Ростовський, у миру Данило Савич Туптало, народився у 1651 році в селі Макарів на Київщині в сім'ї макарівського сотника, про якого казали «честь і слава Війська Запорозького». У 1660-х роках родина Тупталів переселилася до Києва, на Поділ. Тут Данило навчався в Києво-Могилянському колеґіумі. У 1668-му він прийняв чернецтво з ім'ям Дмитрія в Кирилівському монастирі в Києві від свого вчителя ігумена Мелетія Дзика, українського патріота і прихильника гетьмана Петра Дорошенка й Київського митрополита Йосипа Нелюбовича-Тукальського,

які боролися за незалежність України.

«Так, — пише професор І. Шляпкін, один з біографів святиеля, — Дмитрій приєднався до тієї групи чорного духовенства України, які були борцями за самостійність Української церкви».

Наступного 1669 року у місті Каневі митрополит Йосип Нелюбович-Тукальський, якого не визнавала Москва, поставив ченця Дмитрія в ієродиякони. Він проповідував у Вільно (нині Вільнюс), у місті Слуцьку (нині білорусь), у 1686—1692 роках був ігуменом Батуринського Свято-Миколаївського Крупицького монастиря, згодом на запрошення архімандрита Варлаама Ясинського переселився до Києво-Печерської лаври, де став помічником архімандрита, був проповідником. Пізніше ігуменом служив у кількох монастирях Лівобережної України — у

Глухові, Чернігові, Новгород-Сіверську. Дмитрій Ростовський (проповідував також у місті Ростов Великий) підтримував приятельські стосунки з гетьманом Іваном Мазепою. Він написав і видав низку книжок, зокрема Четьї Минеї («Книгу житій святих» у 4-х томах). Він — автор величезної кількості проповідей, повчань, досліджень з церковно-історичної хронології, богословських розвідок, богослужбених праць різних жанрів, драматичних творів, скороченого перекладу Святого Письма.

Велику історичну та культурну цінність має і складений

ним літопис, у якому виклад подій починається з найдавніших часів.

Присвятили себе церкві і чотири сестри святиеля — усі вони постриглися в черниці. Одна з них — Параскева, — була ігуменею Київського Йорданського монастиря.

Автор проекту «Відтворення втрачених реліквій Кирилівської церкви» — кандидат історичних наук, науковець Національного заповідника «Софія Київська» Ірина Марголіна.

Світлана ЧОРНА.

Фото з сайту Національного заповідника «Софія Київська».

На замовлення ігумена (1697) Кирилівського монастиря святиеля Дмитрія Ростовського (Туптала), на північному фасаді Кирилівського храму було створено дві ніші для влаштування в них святих образів
Upon the order of the hegumen (1697) of Cyril's Monastery – holy hierarch Dymytrii of Rostov (Tuptalo), two niches were created on the northern facade of the St. Cyril's Church for placing holy images into them

У середині XIX ст. пам'ятки втрачено. Їх відтворення методом гальванопластики відбулося у 2023 р.

In the middle of the 19th century the monuments were lost. Reproduction of images by the galvanoplastics method took place in 2023.

Ватопедська Богоматір. Родинна ікона Тупталів. Встановлена у XVII ст. на замовлення свт. Дмитрія Ростовського на пошану його батьків – ктитора Кирилівської обителі Сави і Марії Тупталів, похованих у Кирилівській церкві.

Our Lady of Vatopedi. Family Tuptalo icon. Set in the 17th century on the order of the holy hierarch Dymytrii of Rostov in honor of his parents – donators of St. Cyril's Monastery – Sava and Maria Tuptalo, buried in St. Cyril's Church.

Святий Мелетій. Образ на спомин друга та учителя Дмитрія Ростовського, ігумена Кирилівського монастиря Мелетія Дзика (1658–1677). Встановлений у XVII ст. на замовлення свт. Дмитрія Ростовського.

Saint Meletii. A memorial image of the friend and mentor of Dymytrii's of Rostov – a hegumen of St. Cyril's Monastery Meletii Dzyk (1658–1677). Placed in the 17th century by the order of St. Dymytrii of Rostov.

Проект канд. іст. наук, співробітниця Національного заповідника «Софія Київська» Ірини Марголіної. Меценати: Ігор Полукетов (15 000 грн), Федір Зернецький (39 000 грн), Тетяна Троян, Ігор Осипенко та меценатська фундація «OLOS» (161 тис. грн.). Скульптор Олександр Моргацький.

The project by the Candidate of Historical Sciences, employee of the National Conservation Area "St. Sophia of Kyiv" Iryna Margolina. Patrons: Ihor Poluektov (15,000 UAH), Fedir Zernetskyi (39,000 UAH), Tetiana Troyan, Ihor Osypenko and "OLOS" Patronage Foundation (161,000 hryvnias). Sculptor Oleksandr Morgatskyi.

На шляху до енергоефективності

Угода між Україною і Європейським Союзом про участь у Рамковій програмі з досліджень та інновацій «Горизонт Європа» стимулює українські інновації.

У липні 2023 року Європейський Парламент та Рада Європейського Союзу вирішили додатково посилити енергоефективність у Європейському Союзі та ухвалили нові правила щодо скорочення кінцевого споживання енергії на рівні 11,7% до 2030-го. За оцінками, тертя між рухомими частинами в машинах і механізмах та пов'язане з цим зношування є причиною споживання 25% енергії у світі. Людство зрозуміло, як боротися із цією проблемою, і винайшло мастильні матеріали, які змащують контактуючі поверхні та зменшують тертя.

Європейська рада з інновацій, реагуючи на інноваційні технологічні виклики та з метою підтримки новітніх технологій, у межах Рамкової програми Європейського Союзу з досліджень та інновацій «Горизонт Європа» з 2022 року фінансує проект SSLiP «Масштабування суперзмащувальності у сталість». Проект спрямований на з'ясування фізич-

ної природи контактуючих поверхонь, тертя між якими може наблизитися до нульової. Він передбачає створення нового покоління інноваційних змащувальних матеріалів з метою мінімізації тертя та зношування в машинах і механізмах.

У проєкті співпрацюють наукові організації з Ірландії, Норвегії, Франції, Нідерландів, Німеччини, Італії та України. Україну представляє Інститут хімії поверхні ім. О. О. Чуйка Національної академії наук України.

Запит на участь у проєкті був підготовлений 2022 року в Києві у співтворстві із співробітниками лабораторії нанохімії функціональних покриттів Людмилою Шарандою та Дмитром Наседкіним, які зараз є керівниками та відповідальними виконавцями завдань, спрямованих на створення матеріалів на основі кремнію та вуглецю. Запит на конкурсній основі був позитивно оцінений європейською комісією за такими критеріями: науковий рівень інноваційного рішення, запропонованого українськими науковцями, реалістичність комерціалізації результатів та кваліфікаційний рівень українських авторів і виконавців.

Завдання українських науковців полягає у розробці та дослідженні наповнювачів для технічних мастил, які виробляються на основі відновлювальної рослинної сировини. Як наповнювач ми розробляємо синтетичні наноматеріали, іншими словами — неорганічні частинки розміром від однієї міліметрової частки до спеціально вкрита шаром органічних

молекул. Очікується, що у співпраці з європейськими колегами таке поєднання дасть змогу створити мастильні матеріали, здатні мінімізувати тертя та зношування в машинах і механізмах.

Координацію виконавців проєкту SSLiP здійснює всесвітньо відомий науковим досягненнями Триніті-коледж (Дублін, Ірландія), а за випробування створених матеріа-

лів на унікальному науковому обладнанні відповідають провідна інженерна установа Франції — Центральна школа Ліона, та провідна наукова установа Нідерландів — Університет Амстердама. Кожен партнер проєкту має чітку, визначену, взаємодоповнюючу роль та завдання.

Орієнтування фундаментальних наукових досліджень на розв'язання практичних завдань є тра-

диційним для Інституту хімії поверхні. Під час його створення на початку травня 1986-го за ініціативою академіка НАН України Олексія Чуйка співробітники інституту, використовуючи попередній науковий досвід, уже долучилися до проведення дезактиваційних робіт на промисловому майданчику Чорнобильської АЕС. Завдяки нашим зусиллям влітку 1986 року вдалося захистити від вторинного забруднення радіоактивними аерозолями понад 100 тисяч квадратних метрів бетонованих ділянок під відкритим енергетичним обладнанням біля зруйнованого 4-го енергоблоку.

Участь інституту в проєкті SSLiP та надання Європейською радою з інновацій фінансової підтримки стали можливими завдяки ратифікації Верховною Радою України у 2022 році Угоди між Україною і Європейським Союзом про участь у Рамковій програмі з досліджень та інновацій «Горизонт Європа». Відповідно до звіту Європейської комісії, який був оприлюднений у листопаді 2023-го, Україна повинна інтенсифікувати зусилля з інтеграції в програму «Горизонт Європа» до початку переговорів про вступ у Європейський Союз.

Юрій ПЛЮТО,
науковий керівник української частини проєкту SSLiP.

У Петриківці майстри відзначили річницю черговим національним рекордом

До 10-річчя внесення свого розпису до списку нематеріальної спадщини ЮНЕСКО 13 місцевих майстрів у Петриківці встановили 11-й національний рекорд — за два тижні оздобили орнаментом 11 шкільних автобусів і трактор.

«10 років тому наше квітчасте мистецтво стало світовим культурним надбанням. Відзначати цю дату креативним рекордом уже стало традицією. Цього річчя — особливий, офіційно зафіксований під час повномасштабного вторгнення і присвячений захисникам і захисницям. Вони б'ються з ворогом за нашу національну ідентичність. А завдання тилу — берегти найдорожче», — зазначив начальник Дніпропетровської ОВА Сергій Лисак.

Використовували традиційні орнаменти: класичну цибулинку, калинку, ромашку.

«Візерунок не змиється. Він нанесений спеціальною фарбою, та ще й покритий лаком. Тож триматиметься довго», — розповіла художниця Алла Гаврилова.

Серед рекордів, які були раніше, — найдовший орнамент на бетонній стіні, наймасовіший бодіарт, наймасштабніший майстер-клас, найдовші розмальовані стрічка, кочерга, ложка.

«Зареєстрували не просто рекорд, а історію. Він дуже несподіваний. Єдиний і неповторний. Більше ніде такого немає. Ми, коли отримали цю заявку, здивувалися. Рада, що все вдалося», — каже керівник Національного реєстру рекордів України Лана Ветрова.

Учасниками та ініціатором рекорду вручили сертифікати про досягнення.

«Спочатку в нас виникла ідея прикрасити жовті шкільні автобуси синіми

орнаментом. Оздобити у кольорах українського Прапора. Вийшов рекорд — найбільша кількість автотранспорту, розписаного «петриківкою». Заявляємо про наше надбання всьому світу. Бережемо, розвиваємо, передаємо із покоління в покоління», — сказала петриківський селищний голова Наталя Коваленко.

Окрім шкільних автобусів, розписали й півстолітній трактор. Його власник дід Іван за кермом уже 64 роки. Коли розписували автобуси, йому сказали, щоб виганяв і свій трактор. Тепер він прикрашений.

«Та їхати в поле на ньому буде не шкода. Адже техніка повинна працювати, вирощувати хліб», — вважають у громаді.

Нагадаємо, що Петриківський розпис внесли до Репрезентативного списку нематеріальної культурної спадщини людства ЮНЕСКО у грудні 2013 року.

Володимир РИБАЛЬЧЕНКО.

Дніпропетровська область.

Фото Дніпропетровської ОВА.

У молодих чоловіків прокинулася жага до навчання

Про це свідчить аналіз даних проведеної вступної кампанії до вишів Сумщини у 2023 році та порівняння показників із попередніми періодами. Особливо бурхливо збільшується кількість охочих навчатися за гроші — напевне, через те що вступити на бюджет спроможний далеко не кожен.

У Сумському державному педагогічному університеті середній вік чоловіків-студентів за два останні роки збільшився із 20 до 29 років, а частка чоловіків серед здобувачів «корочок» збільшилася із 53% до 73%. У Сумському національному аграрному університеті на платній формі навчання у 2021 році обліковувалися 332 першокурсники чоловічої статі, минулого року їх було 1606, а нинішнього — вже 2165. Частка чоловіків серед студентів зросла із 68% до 88%, а їхній середній вік збільшився із 22 до 32 років. Аналогічні тенденції спостерігаємо у Сумському державному університеті. Тут питома вага чоловіків-першокурсників, що навчаються за гроші, з 2021 року збільшилася на 20 відсотків — до 73%, і вони постаршали у середньому на 9 років.

Пояснюються такі освітні явища надзвичайно просто, для цього навіть не потрібно звертатися до експертів. Стационарне навчання досі дозволяє відстрочити мобілізацію, і цією можливістю користуються молоді чоловіки. Не проти бурхливого зростання кількості «платних» студентів і керівники навчальних закладів, бо на цьому можна непогано заробити. Але, якщо навіть оминати тему патріотизму та чоловічого обов'язку захищати Вітчизну, яких фахівців із вищою освітою невдовзі отримає Україна, якщо вони здобули дипломи тільки через те, що побоялися потрапити до війська?

За даними ресурсу NGL.media, завдяки прихистку у стінах навчальних закладів у 2022 році в Україні легально отримали відстрочку від мобілізації 85 тисяч чоловіків призовного віку, а у 2023 році — 110 тисяч.

Володимир ЧЕРНОВ.

Сумська область.

